

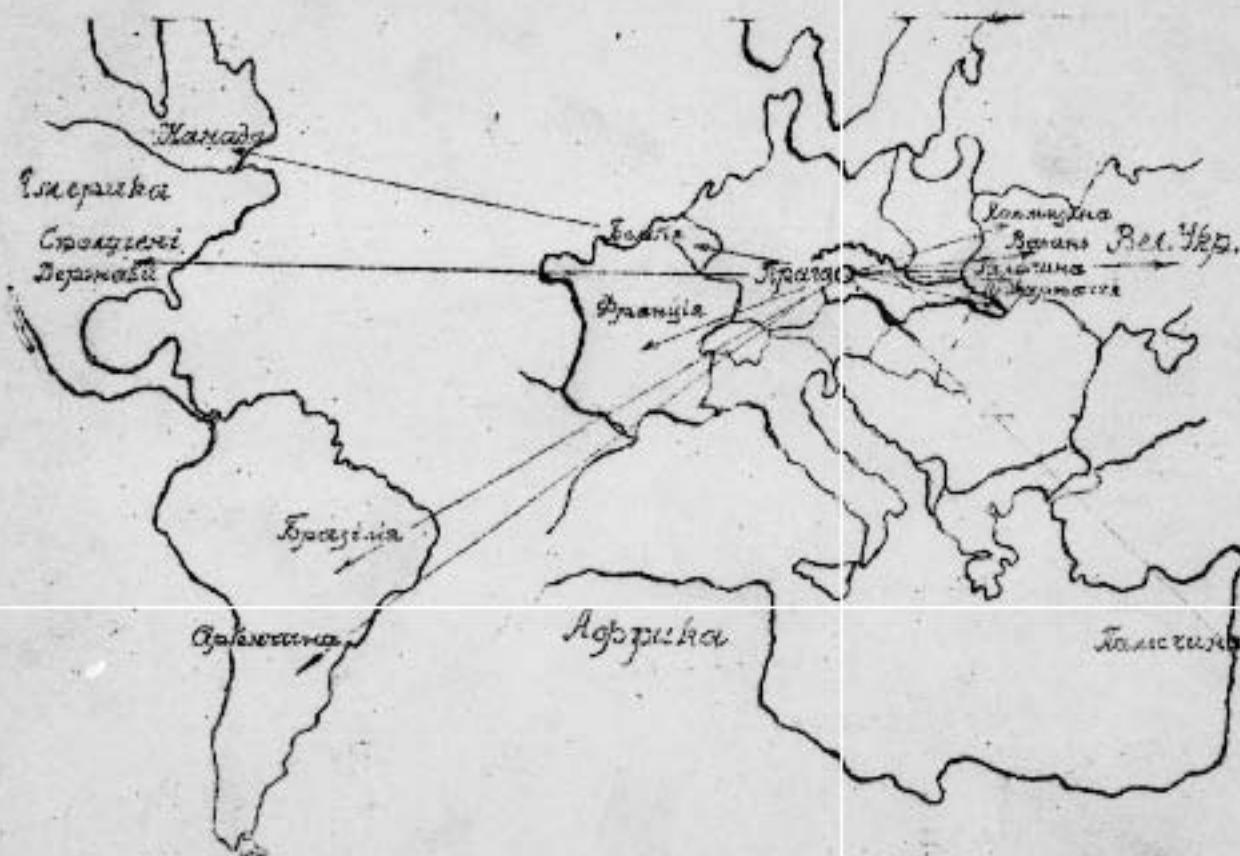
56754

ФІДЕНЦІЙ

УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Прага.

Грудень 1927 р.

93

"ВІСТНИК УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО УНІВЕРСИТЕТУ" є неперіодичним виданням Українського Робітничого Університету, підпорядкованому Інституту Громадознавства в Празі і має слухачів якими звязком Університету з його студентами та прихильниками.

Сторінки "ВІСТНИКА" радо даватимуться для обміркування питань, що повставатимуть в справі Університету.

- - - - -
"ВІСТНИК" буде виходити в середньому раз на місяць.

П е р е д п л а т а:	На рік
Для студентів і фундаторів	1,50 дол.
Для всіх інших	2. - "
/ в Ч.С.Р. - 40 кч. /	
Окрема число 20 америк. центів.	

З М І С Т .	
1. До Українських Селян і Робітників	I стор.
2. З початків організації У.Р.У.	3 " "
3. Організаційна хроніка	5 "
4. З листів до У.Р.У.	13 "
5. Відповіді на запити	16 "
6. Програми У.Р.У.	17 "
7. Адреси представників У.Р.У.	19 "

ДО УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН І РОБІТНИКІВ.

В страшній неволі і злих перебуває Україна, нал поневоленням якої вороги працювали сотні літ. І тепер нам народ зіпхнуто в низи життя, позбавлено можливості вільно організувати своє господарство і культуру. Майже три чверти /70%/ українського народу неписьменні, одрізані від вступу до цивілізації і культури. Націю нашу обернуть в чорноробочу класу приневолену працювати на чужі нації, що сидять панувчими клятами на Україні. Через це на долю нашого народу припало лише убоге хліборобство, скотарство та взагалі чорна фізична праця в селах і містах, тоді ж панувачі нації-класи тримають в своїх руках нашу землю, природні добра, весь промисел, торговлю, вишукану науку і суспільну альяністрадію та грабуючи працю українського народу; цим чужі нації-класи збільшують свою матеріальну силу, свої капіталі і панування над Україною. Через це страшну неволю праця українська, присвоєна гнобителями, служить для дальшого поневолення України і на звіст, сиріллення та розвиток її гнобителів.

У Великій Революції усвідомив український народ своє страшне становище, але неорганізований, убогий, пригноблений він і цалі в Ярмі, не знаючи яким шляхом іти, не боротися, щоб наблизити визволення.

А шлях цей є один:

1. щоб економічно-господарськи усамостійнитись від гнобителів, треба самим українцям організувати обробку всіх продуктів /промисел/, треба організувати свою торговлю шляхом кооперації, треба організувати свої фінанси і свій кредит, щоб-то незалежну від гнобителів українську господарську систему;

2. щоб унезалежнитись культурно, треба самим українцям організувати своє шкільництво, своє виховання молодих погодінь, свою літературу наукову, піцручники, логічні установи, свою мистецтво і ін.

3. щоб унезалежнитись політично, треба самим організуватися в партії, але не оцініцями, лише міліонами оцініць та повесті справжнє боротьбу, щоб вирвати з рук противника нашу землю, нал природні добра та нашу свободу.

Хто це все має зробити?

Український народ, але український народ - це 40 міліонів майже самих селян та робітників, з яких 70% неграмотні, темні, забиті, пригноблені люди. Вони ще не організовані, бо не знають, як це зробити.

Для цього є один шлях - наука.

Наука нам організує попереду свідомість, а потім свідомі люди вже самі побачуть, як їм треба виступати за організацію господарства: і промислу, і торговлі, і фінансів, і кредиту. Це все виє робити на нашій землі чужа буржуазія і тому панує над нами, хоч її в п'ятьдесят разів менше числом, ніж нас. Це все треба навчитись робити українським селянам і робітникам, принаймні країним, активнішим з іх, і тоді чуже панування злетить з нашого народного тіла. Чужа буржуазія, засівши густо по містах України, прогре неза тому, що в своїх руках тримає землю, природні добра, про-

мисел,торгівлю,фінанси,урядит,культуру,владу. На цім вона росте, в цім її сила і в цім наша слабість. Перебирати хоч потроху, але плясово і розумно це з її рук - означає уставостійнівати наш народ, наблизити час нашого визволення.

Існо, що мусить кожний активіцій робітник і селянин приступити до цієї історичної праці, але щоб він умів це робити - і уті ть набратись фахового і суспільного знання і організуватись. Що капіталіст може робити сам, бо має капітал, того сам робітник чи селянин не зробить, бо капіталу не має, тому й мусить кооперативно організуватись.

Де-ж селянин та робітник цістане потрібного знання? Шкіл Фахових і технічних українських нема ані в Америці, ані в Європі, ані на Західних землях, навіть на В.Україні і Кубані вони ледве почали організуватись, а тому й там міліони нашого народу засуджені на темноту і алигні.

Трудовим людям взагалі тяжкий доступ до вищих шкіл, але поневоленій нації та що селянсько-робітничій доступ до чумої школи ще й штучно, назисне унеможливлюється. Це добре видно на українській землі.

Через те, що хоче визволення, той мусить приступити до організації своєї од ворогів незалежної просвіти, науки.

Нищепідписаний Організаційний Комітет приступив до створення Українського Робітничого Університету, як такої школи, в ятрій би були заступлені всі можливі науки, як суспільно-політичні, так господарські, технічні, природознавчі і всікі інші. До цього Університету мусить приступити кожний селянин, кожний робітник, кожний хто хоче чомусь навчитися, і кожний, хто вміє читати й писати.

Робітничий Університет сам прийде до кожного, хто хоче вчитися - прийде з лекціями, з інструкціями і вказівками, як треба опанувати науку в кожній галузі. Про спосіб навчання і програми тощо Університет оповідає в окремих своїх витаннях, тепер же Організаційний Комітет заявляє, що Робітничий Університет мусить стати на свої ноги працею і жертвами тих, що справді хочуть визволення України, працею й жертвами українських робітників, селян і всіх ширів трущового українського суспільства.

Університет мусить організуватися за кордоном, щоб забезпечити собі вільну думку, не склічену ворогом науки. Коли Український Народ добиться ліпших умов на своїй землі, тої там стане Робітничий Університет проочікувати своє діло.

Ми починаємо цю справу з нацією, що вона стане цілом всього трудящого люду України навіки: мори житиме український народ, чоти Йому потрібна своя наука. Селянин і робітник повинні організувати своє власне навчання в своєму Університеті, бо ніколи чува наука не прийде до їх.

Отже ми закликаємо всіх активних селян і робітників пілтрити цю справу активною участю в створенні Університету і активною участю в жористанні з Його науки.

Лекції Робітничого Університету надруковані і видані окремими пілтручниками створять першу пілтучно-навчальну літературу для селянства й робітництва по всіх галузях науки. Це й буде перший здобуток м а с о в ої культури України.

Створити таку всенародну школу, створити науково-пілтучну літературу, створити освіченну трудову армію українського народу,

армію, що вільме штурмом твердині, ворогом збудовані на Українській землі - таке с з перспективи завдання Робітничого Університету.

Хто цій справі спочував, той ділом доведе свою симпатію і по змозі активно підтримати Робітничий Університет.

Які-б не зустріли трущоці на своєму шляху - від цього чіла не відступимо.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

І З ПОЧАТКІВ ОРГАНІЗАЦІЇ УКР.РОБІТНИЧ.УНІВЕРСИТЕТУ.

Думка про організацію масової народної освіти заміс українців давна, але відповідної форми організації не було знайдено досі. Листовно-позашкільна форма освіти на Україні не була широко відома, тим більш, що вона взагалі не дуже давно застосувалася.

При організації шкіл Селянської Спілки не раз виникала потреба обслуговувати ті школи. Навіть проект таїх був вироблений, що подавав основи організації Селянського Університету. Однак, організація шкіл в місті осіцьку учеників с рів дорога і для еміграції не під силу. Тому й не увійшов у життя Селянський Університет.

В колах Громадського Комітету, а потім Українського Комітету не раз обговорювалася справа масової освіти, але знов таємно брали міністри в зародку нижчі подібні наміри. Нарешті член дирекції Інституту Громадознавства проф. В. Коваль разів кілька підноси в питання про організацію листовно-позашкільних курсів, але й з того нічого не вийшло через брами міністру.

Для розпочаття такої справи потрібна була сума грошей. Отже доки фінансової бази не знайдено, доти подібні проекти не можуть відійснитися. Обговорюючи цю справу, Головний Комітет Закордонної Організації УПС-Р відмінив всікі спроби організовувати пошкільну працю добродійно-менеджерським шляхом. Нема у нас менеджерів взагалі, а що-до просвіти трудових мат, то їх і не буде, бо не в інтересі заможних людей організовувати свідомість широких трудових мат. Для Головного Комітету З.О.УПС-Р було ясно, що просвіта трудових мат може бути тільки цілесамінною трудовими мат, які він поручив М. Шаповалові при його лекційній подорожі в Америці поставити цю справу перед поступовим укр.робітництвом в Америці.

Як і треба було сподіватись, соціалістичне робітництво широ відгукнулось на цей проект, в загальних рисах представлений в

"Українській Громаді" /30 квітня 1927 р./, органі Оборони України. Пізніше цей проект подали і інші укр. органи /"Народна Воля", "Український Голос", Нова Україна"/.

Вища санкційна Оборони України дуже прихильно поставилась до здійснення цього проекту, бо жирас і Оборона України не раз ставила про справу на чергу дня. Подавши в окремих лекціях відомості про підстави організації Укр. Робітничого Університету, М. Шаповал зафірував справу на приватних зборах у Д-ра М. Тація в Сирентоні, де 18 квітня 1927 р. і був заложений перший комітет допомоги Укр. Роб. Університетові. Присутні Д-р М. Тацій, М. Цеглинський, Я. Чиж, П. Дучак, С. Корпан, К. Вишньовський, Т. Саражман і інш. утворили комітет в складі т. т. Д-ра Тація, Чижя, Вишньовського, декларувавши певні сумки в Організаційний Фонд нової установи.

Далі утворилися комітети: в Чікаго /т. т. Риза, Мойстон, Бятгнібік/, в Детройті /т. т. Сипович, Волошин, Хрустальна, Пернаг/, в Філадельфії /т. т. І. Пеленський, Чернихівський, Малик і ін./, Рочестері /т. т. Я. Пригода, Н. Кубарич, В. Гурянський/. В інших пунктах Америки, де є українські робітничі організації, йде акція в поспільному напрямі.

В Європі українська трудова еміграція також почала відгукуватися на цю справу дуже прихильно. Перша обізвалась укр. громада в Льєжі /Бельгія/, що утворила комітет і прислала першу збірну в Організаційний Фонд У.Р.У. Утворились комітети У.Р.У. у Львові, Паризі, Німецькому Яблонному /ЧСР/ і приступлено до утворення комітетів в інших містах.

До Організаційного Комітету У.Р.У. в Празі належить багато запитань що-до цієї акції.

По поверненні до Праги М. Шапovala утворився 6-го липня 1927 р. Організаційний Комітет У.Р.У. в складі М. Шапovala, Н. Григоріва, М. Мандрика, Л. Кобилянського, С. Довгала, Б. Залєського, К. Станіславського, Л. Клименка, М. Косенка.

Цей Комітет взяв на себе ініціативу організації Роб. Університету, користуючись тим, що в Чехословаччині є значне число угорянських лекторських і наукових сил.

Організаційний Комітет настамперед зібрав частину лекторських сил, щоб з ними виробити програми навчання і установити техніку всієї праці. З приємністю треба вказати, що в лекторських колах ідея Роб. Університету зустріла жире і шире захоплення, що є позитивним показником можливих успіхів У.Р.У.

Організаційний Комітет протягом місяця підготував необхідні програмові і організаційні матеріали і окремим оголошенням оповістив в письмі до УРУ, розіславши по-над 3.000 оголошень, окремих брошур, квитанційних книжок і бланків для впису.

Отже завдання ширій матеріальній і моральній допомозі Оборони України і взагалі українського робітництва, Укр. Робітничий Університет входить в життя. Давно задумана річ здійснюється, може ії підпорядкована ініціатива трудових мас.

На чорезі стоять утворення Товариства Фундаторів Укр. Роб. Університету, як тієї організації, що стане керовником і опікуном цього великого підприємства /Комітети допомоги і є початковою формою для утворення Т-ва Фундаторів/. Лише після цього можна буде вважати УРУ забезпеченим.

Трудові українські ліди, розпорушенні по цілому світі, позбав-

лені зможи набувати більшого знання. Особливо того знання, що зробить їх свідомими учасниками великої визвольної боротьби народу і зіцбузови його терпавності. Ніхто шкіл українських не збудує, бібліостек не поставить, ну не самі українські трудові лиця, але для цього їм треба сполучити свої зусилля в одну силу - і цим поступом їх всіх і кожного зокрема буде запаснений.

З заваяттям, з ентузіазмом треба робітникам і селянам зорізуватись біля Укр.Роб.Університету, щоб витягти українського вosa на твердий плях.

Без віри і без жертв нічого величного в житті не робиться. Отже й для цього нового житла треба насамперед віри, праці і жертв.

Організаційний Комітет УРУ постановив щомісячно видавати "Вістник УРУ", щоб інформувати всіх зацікавлених про стан річей У.Р.У.

На цім місці Організаційний Комітет чекає всім, що щиро і чинно йдуть на допомогу в організації просвітної твердині українського трудового краю.

— — —

ІМЕНА ФУНДАТОРІВ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

В Сполуч.Державах Північ.Америки.

Сурентон: Д-р М. Тацій, Ярослав Чиж, Корнило Вишньовський, М. Цеглинський, П. Дучак, С. Корнан.

Чікаго: Іван Риза, Дмитро Мойсюк, Левко Титибік, Петро Ткач, Василь Лук'янчук.

Детройт: Т. Сипович, Том. Хруставка, Іван Волошин, Д. Яремій, Перніак, В. Головчак, т. Левкович, В. Сербай.

Філадельфія: Іван Пеленський, Гаврило Чернихівський, т. Малик, А. Бучацький.

Рочестер: Я. Пригоща, Н. Кубарич, В. Рудницький дм. Ерагут.

Уайлінг-Бері: Ю. Кондратович.

Бостон: Антій Каправий, М. Томарук.

Нью-Йорк: Антін Батюк, В. Головінський, В. Левицький, С. Матчак.

Ленінград: Василь Калушна.

Джесон: С. Пилипчук, В. Рогач, І. Тертон.

Нью-Арк: К. Багреї.

Клевеланд: С. Карак.

Буффало: С. Децик.

Пассейк: С. Любарський, Т. Саражман.

Вікторія: т. С. Пілкорчемський, Понджола, Лех.

Лінкольн: В. Мельничук.

В Канаді.

Торонто: Михайло Миакічук.

Торонто: Антін Бабеш.

ПЕРШІ ЖЕРТВОДАЦІ НА У.Р.У.

1. Комітет допомоги УРУ в Філадельфії
/т.Ів.Пеленський і інші/. 86.дол.
2. Комітет допомоги УРУ в Детройті
/т.Том.Хуставка, В.Головачак, Д.Прекій і інші/. . . 225 "
3. Той же Комітет 140 "
4. Комітет допомоги УРУ в Бельгії:
/од Ів.Завалатого 100 фр., М.Олійника 10 фр., Д.Тарко 5 фр., О.Галія 5 фр., О.Цола 5 фр., Нанаса 2 фр., Г.Мазинкевича 2 фр., Бул I фр., Д.Садника I фр./ 131 фр.без.
5. Комітет допомоги УРУ в Чікаго:
/Дмитро Мойсюк 100 дол., Лев Тиганібів 100 дол., Ст.Борчук 50 дол., Василь Лукъянчук 25 дол., Еніль Городинський 25 дол. Петро Ткач 25 дол., Микола Бойчуку 25 дол., Дмитро Михай 25 дол., Іван Риза 25 дол./ 400 дол.
6. Комітет допомоги УРУ в Джексоні:
/С.Пилипчук, В.Рогач і інші/ 28 + 10 дол. 38 "
7. Комітет допомоги УРУ в Скрантоні:
/Д-р Тацій і інші. Листа, однаке, не отримано/ 200 "
8. Комітет допомоги УРУ в Нью Арці:
/т.К.Багрій і інші/. 100 "
/Гроші вислано з Нью-Йорку, од жого невідомо/
- У в а г а: В час друкування цього листа одержано ще кілько по-
вісток на грошові перекази з Америки. Звіт буде дано в слідую-
чому числі "Вістника".
9. Михайло Красносельський в Лансінгу 10 дол.

В ПРАЗІ.

10. Стах Ващуківський - 100 кч., 11.Михаїль Ковенців 50 кч.,
12.Петро Коваленко - 50 кч., 13.Юго Гончарів-Гончаренко - 100 кч.
14.М.Шаповал - 1000 кч., 15.Н.Григорів - 1000 кч., 16.М.Мандри-
ка - 500 кч., 17.С.Довгаль - 100 кч., 18.І.Грушецький - 50 кч.,
19.К.Рибаконь-Грушецька - 50 кч., 20.М.Косенко - 200 кч., 21. П.
Сулятицький - 200 кч., 22.Ол.Лаїчукова - 50 кч., 23.Л.Кобилянський
50 кч., 24.Д.Куліківський - 50 кч., 25.Гр.Прищенко - 50 кч., 26.С.
Пилькевич - 100 кч.

В ПОДСВІДАХ.

- 27.В.Залевський - 200 кч., 28.Максим Федорів - 50 кч., 28.О.
Кошель - 100 кч., 29.Л.Рибак - 120 кч., 30.М.Нілоус - 100 кч.,
31. А.Рабочін - 100 кч., 32.Ол.Гончар - 50 кч., 33.Ол.Фещук - 50 кч.,
34.П.Шевченко - 70 кч., 35.С.Безручкова - 100 кч., 36.Іл.Журна -
100 кч., 37.Лев.Возарчук - 100 кч., 38.Н.Будко - 100 кч., 39.
Г.Кліменко - 100 кч., 40.Г.Мандрикова - 100 кч.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ХРОНІКА У.Р.У.

Заложення Організаційного Комітету.

Організаційний Комітет Укр.Роб.Університету заложено I, VII 1927 р. в такому складі:

Голова Комітету М.Ю.Шаповал, заступник Н.Я.Григорій, секретар М.Майдрика, скарбник И.Косенко; члени: В.Залевський, С.Довгаль, Л.Клименко, К.Станіславський, Л.Кобилянський.

З чия заснування Комітет розпочав свою працю, поставивши завданням організувати Університет до сесії біжуч. року. Організація академічної частини Університету доручена Українському Інститутові Громадознавства в Празі.

В першу чергу Університет розпочав лекції з грох відділів: I/Українознавство; 2/Громадознавство /науки про суспільство/ та 3/Сучасні проблеми.

ДИРЕКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ У.Р.У.

Дирекція У.Р.У. організована в такому складі:
М.Ю.Шаповал /голова/, Н.Я.Григорій /член Дирекції, керуючий відділом українознавства/, М.І.Майдрика /член Дирекції - управлятель/, Л.Р.Кобилянський /член - заступник/.

Технічним секретарем призначено С.П.Басківського, скарбником-рахівником И.А.Косенко; допомогові технічні члени: С.І.Пилькевичова та Ю.І.Гончарів-Гончаренко.

ПРОФЕСОРСЬКИЙ ТА ІНСТРУКТОРСЬКИЙ ПЕРСОНАЛ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

Проф.Л.Білецький, інж.С.Безручкова, інж.Л.Безручко, проф. С.Воротаєвський, інж.М.Білоус, інж.С.Васильківський, проф. С.Гольцельман, Д-р А.Гончаренко, Д-р.О.Грановський, Н.Григорій, Н.Долманецький, проф.Д-р.Ейхельман, А.Животко, проф. С.Іваненко, Д-р. Л.Кобилянський, Д-р. М.Майдрика, Д-р.А.Марголін, Т.Насібнік, ген. В.Петрів, Л.Романюк, проф. С.Русова, Д-р.В.Січинський, П.Сулатицький, проф.І.Шевченко, М.Ю.Шаповал, ген. М.Шаповал, інж.А.Шаповалова, проф.Р.Швець, проф. С.Шелухин, Д-р.І.Штайнберг, проф. Я.Прена і ін.

ПЕРШІ ЛЕКЦІЇ.

Друкування лекцій розпочато в жовтні 1927 р. Перші лекції першим студентам розіслано в кінці жовтня. З листопаду розпочато від У.Р.У.регулярну розсилку лекцій:

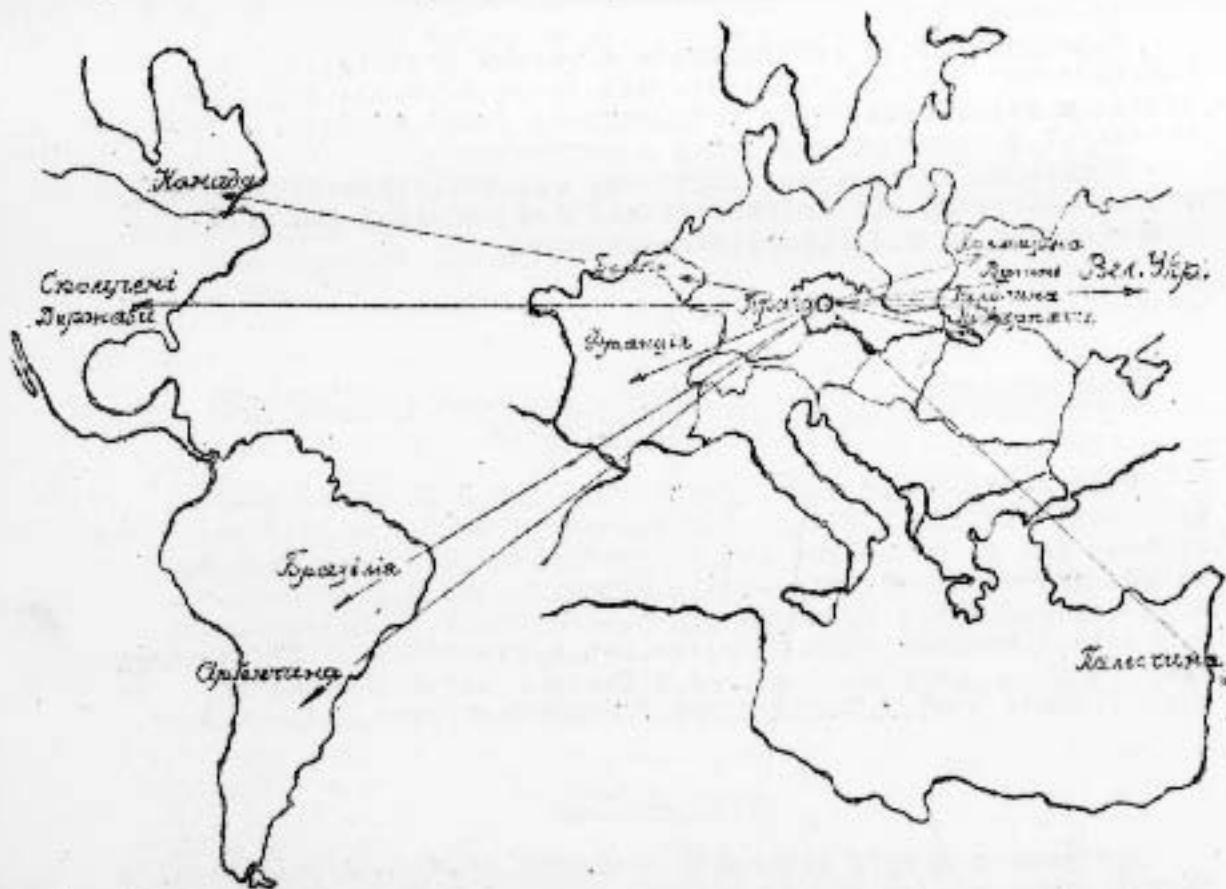
I. Соціографія України - інж.Л.Безручка.

2. Історія Українського народу - Н.Я. Григорій
 3. Робітниче питання - Л.Ромашка /вступ М.Шаповала/
 4. Селянське питання - А.Животка.
- На ч е р а і:
5. Народне господарство України - проф. С.Гольцельмана.
 6. Вступ до соціології - М.Шаповала.
- - - - -

ПЕРШІ СТУДЕНТИ.

Заняття студентів йде успішно. Перші записали наційшли з більш
чих місцевостей /куди раніше досягла інформація/: з чеських зем-
ель, Підкарпаття, Галичини, Волині, Франції, Румунії і ін. Зрізну-
ться такі наївні пари українського суспільства, які постійно ще мож-
уть лежати мертвим капіталом. З гутульських і лемківських поло-
нин, з Холмщини, з польських вазниць, з шахт Бельгії та Франції,
натягнутися до Укр.Роб.Університету многострадальні українські ли-
де за світлом, за знанням, з великою надобою навчитися працювати
і свідомо боротися за визволення рідної землі, рідного народу.

На 10/XII 1927 р. сітка студентів У.Р.У. охоплює такі краї
світу:

ПЕРШІ ВІДГУКИ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЦТВА ТА СЕЛЯНСТВА.

Як і треба було ждати, першим відгукнулося широ, словом і лілом, у граїнське робітництво. Зара з же після ленцій М.Ю.Шаповалі в Америці настроюють членів в "Українській Громаді". Всі ці дописи та листи що Орг.Комітету зі Спок. Держав та Канади є тільки слабким вітальним того широго зорушення, яке ідея "свого", Українського Робітничого Університету - могутчого знаряддя до визволення Українського народу, викликала серед американського українського робітництва. Це захоплення накрило першас в своєму допису з Рочестеру т.Вол. Гуринський.

"Кожний свідомий український робітник прауге свободи й незалежності для українського народу. Як же збудувати нац. свою державу, коли не буде в нас свідомих народних сил, які змілі б нову керувати? Діло визволення нашого народу потрібне свідомих працівників. Переходом в цьому була тепер наша неволя. Польща ажі Росія робітничого університету нам не збудує. Ця справа в нас лежить, самі мусимо взятися до роботи..." "Годі нам жчати довше! Наука сама не прийде до нас, треба самим пошукати за нею!" /"Укр.Гром.Ч.66"/.

Львівська Українська Громада /у Волині/, до складається з робітництва, винесла та опублікувала постанову, в якій говориться, що Укр.Роб.Університет

"уможливлює набутти так необхідного для визволення Українського народу знання тим сотням, а може й тисячам нашої молоді, що з різних причин позбавлені можливості набувати його в школах..."

Тому Громада надіється, що "Українське громадянство, як в Америці так і в Європі, зі всією належною прихильністю підтримає цю справу й частину можливість..." перевести в життя... /"Укр.Гр." Ч.64/.

З Франції до Орг.Комітету У.Р.У. пишуть, що очолювання Комітету викликали надзвичайно прискіпливий інтерес серед українського робітництва. В листах з різних місців Франції до Орг.Комітету звертаються за інформаціями, пропонують свою допомогу в справі поширення відомостей, дають поради, як це найкраще зробити і т.н. / Листи з Кютамжу, Сенту, Ільєну, Монтшанену, Марені, Сен-Дені, Ромба і інш. /

Відгукнулися українські політичні візіні з Польських і Франції. Через граничні тири, з під польського "каравула" вони шлють вітання Укр.Роб.Університетові і просять не забувати їх ленціями.

Відгукнулися кооперативи на українських землях, "Просвіти", читальні... Скромні особи пишуть:

"Ідея дуже висока і багата в наслідках для нашої малокультурної нації. Цього давно чекали такі сірі працівники, як я єсмъ..." "І дочекався цього і з радістю перечитав добру новину" /Лист з Рівного/.

Прочитавши Вашу вітальну радісно застукало серце. Все ж є таке люде, які тимлють на наші потреби духові! /Лист з Ружомбле/.

"З великою радістю приходить стрічка... проект Українського Робітничого Університету. Діло, якого укр. суспільність так на рідних землях, як і поза межами їх, дуже а чуже потрібне".
/Лист з Торонто в Канаді.

Українці з Карпат прислали до Орг.Комітету такого листа:

"Почувши про організацію Українського Роб.Університету, ми, Українці Підкарпатські циро вітасмо отинде трудової української культури й хочемо аби ця нова школа дала нові канви робітниців до боротьби за волю Соборної України".

Привітала ідею Укр.Роб.Університету організація Укр. Сел.Спілки съєкої Спілки в Чехословаччині. Іолов Комітет Сел.Спілки повідомляє Орг.К-тет, що він "вітає нині можливість здійснення павніх мрій /Сел.Спілки/ і, симпатизуючи ідеї Робіт.Університету, з мотивів і стремлінь, що слуховлють і живлять організацію Сел.Спілки, буле рекомендувати для Роб.Університету співробітників з діячів Сел.Спілки та буде пропагувати спіраву Роб.Університету серед членів Сел.Спілки" /Лист з 9/VIII 1927/.

Окремі філії Село Спілки чільно допомагають УРУ.

ПРАЦЯ "ОБОРОНИ УКРАЇНИ".

З великою симпатією до ідеї Укр.Робітничого Університету поставилася організація "Оборони України" в Америці. Видає аг-зекутивна організація поставила справу на черту дам і, помимо безпосередньої активної роботи що до Роб.Університету внуtri організації, спопуляризувала справу через свій орган "Українська Громада", уміщуючи статті, інформації та дописи. Першими фундаторами, жертводавцями та пропагандистами Роб.Університету стали члени "Оборони України" та осередкового Організаційного Комітету І.У., і треба прямо зазначити, що лише завдяки великій допомозі "Оборони України" ця справа стала реальнюю.

До справи У.Р.Університету поставилася як' найкраще й газета "Народна Воля" /в Спрентоні/, орган "Україн.Народ.Совзу", по-також статті та інформації про ідею Укр.Роб.Університету. Та-жок поставився орган Україн.кооперації в Галичині і на Зах. землях "Сільсько-Госп.Часопис" /у Львові/; зі своєї ініціативи подавала прихильні інформації газета "Україн.Голос", в Канаді та рос.газета "Посл.Новости" /в Паріжі/. Число "Гром.Голосу" у Львові /ч.38/, з оголошенням про УРУ, поганька позиція сконфігурувалася.

БАНДУЧІ.

Однаке величезна бількість українських газет та журналів поставилася "байдуже": інформації про Укр.Роб.Університет вислано 69 газетам та журналам українським по всьому світі, а інформації помістили тільки деякі з них.Що ж це? Тут напорукуємо, чи особливе цбажання про "патріотичні інтереси". Коли наліть чужа, російська газета містить /і то не раз!/ прихильні інформації про українське культурне цілlo, то треба мати особливий "патріотичний" розум, щоб мовчати органамі українському. Чи не рівновартна ця "байдужість" ворожості до представництвої справи українського робітництва і селянства?

ЗОРОГІ.

Першим проти УРУ виступив орган польської диктатури "Glos Rzeczy".

Український Робітничий Університет, якщо він, - є нічо інше, як нова таємна організація Шаповалова та його спільників, направлена до одної мети - розвалу Польщі.

Почувши такий голос свого пана, журналчик "Тризуб", що видається на гаршавські гроши в Парижі, її собі виступив. Ст. Сірополюс надрукував у "Тризубі" /ч.35/ статтю, в якій, не макчи зізваги одверто виступити проти організації робітничої та селянської освіти, нападає зі своєю "критикою" на М.Шаповалка за те, що той ставить метою Роб.Університету, с успіхом - політичну освіту у українських трудахах містечках. Очевидно п.Сірополюс держиться відомого погляду російських хандармів, що для робітника й селянина супільно-політична освіта шкідлива.

А один з "поважних" польонофілів намагався наріть по чеському статейку проти української робітничої освіти і заносив до редакції правої газети "Lidové Listy". Але редакція відмінила це писання до костя.

Колись, як організовувалась М.Шаповалом з товарищами Українська Академія /в Подебрадах/, де які "старші українські патріоти" теж підсилювали до чеських міністерств "челегації" з пропагандою... "не дозволати високих українських шкіл".

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ.

Львівська польська поліція перевела дія 15 вересня ц.р., ранком, у представника Укр.Роб.Університету у Львові т.М.Матчаком, у резідію і забрала все, що відносилося до Укр.Робітничого Університету, отже афіші, брошюри, зголосення, листи зголосень, блошки /квитки/ на підтвердження одержаних грошей і розбільччі викладів. Рівночасно сконфіскувала поліція в останньому числі "Громадського Голосу" /ч.38, від I-го вересня 1927/ оголошення про Український Робітничий Університет. При ревізії забрано також всю переписку, яку т.Матчак вів з приводу УРУ. Ревізію переводжено винятково в звязку з УРУ, інших паперів навіть не підіглядали. Тому, що в акції УРУ кількох протизаконного не має, т.Матчак протестував проти поведінки поліції та заявив, що дальнє прогресування ту аспірі.

Запис студентів на УРУ в Галичині та Болині переводиться енергійно й далі.

БОЛЬШОВИКИ ПРОТИ РОБІТНИЧОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

На перегонах з польською поліцією йде, розуміється, "рабочо-крістянська влада" УСРР - большовики та іхні наймити. З повною цинічною брехні писаниною проти УРУ виступила київська газета "Пролетарська правда" /число 16/. Вона надрукувала наче б то допис "власного кореспондента з Праги" /за підписом відомого нам перекvertні - "С-ий"/ і в ньому "інформує" своїх читачів про те, що Укр.Робітничий Університет ніби то занався при допомозі

"американської єврейської буржуазії" /так і написано!/, гетьманців, клерикалів і т.ин., а мета його - "одержувати платню і нічого не робити!"

З подібними провокаціями виступила й більшевицька рептилья у Парижі "Українські Вісти". Все це здивив доказ того, до якого ступиня цинізму, брехні й аморальності дійсів більшевизм, що прихвилюється в тогу оборонця робочого люду, на ділі - розтоптив у бруді найнищі ідеї визвольного руху труда, гасла соціалізму.

До цього треба ще нагадати провокаційні виступи проти справи УРУ більшевиків в їх американських газетах "Політичні Вісти" та "Робітничі Вісти" /в липні й серпні 1927/, че більшевики наочували фальшиві "документи" з матерією перешкодити тій праці, яку серед українського робітництва вів т.М.Шаповал. Цю провокацію розкрито і більшевицькі заміри розбито.

ЗАТУРКАНІ БІДОЛАХИ.

В своєму війовничому поході проти вільного огнища освіти українського робочого люду, проти УРУ, більшевики не спиняються перед блудом і обманом затурканів одиць з української еміграції. Такі бідолахи попадають, хоч і рідко, на іншій гачок. В числі 54 згаданої рептильки "Україн.Вістей" знаходимо ніби то лист до редакції од робітників з Ліберця: Бушчака Івана, Серватки Андрія, Саповича Ірка, Красія Василя, Семеніка Василя, Шквороста Василя /виписуємо іх імена, доб чорвонілі зі сорому/, в якому листі спрятний, хоч і малограмотний бомбасальний писар /як видно постиль/ - галичанин/находить велику нігту зачіканіх більшевицьких безталанних брехень і заликає си в ри манських робітників "ані сотника Шаповалові" та виписує: "геть з Його Університетом!.. Хай живе справжня трудінця Україна!" Чи не та часом Україна, до без університетів, у тихі пітьми й неволі буде орати й сіяти на своїх гнобителів і заставатися через довгі віки рабом? Злочінна рука виписує злочинні залишки, а темні, бідні люди підписують їх своїми каранульками.

Але мине! Для світлого дня визволення, для радості знання й науки великого трудового народу будемо працювати з глибокою вірою в повну й неминучу перемогу.

"ІНДУКТИВНА" ТЕЧІЯ.

В останні часи зарябіли більшевицькі газети з Вел.України звістками про Робітничі Університети. Однівся, напр., таємний університет у Харкові /і асигнується ніби на нього 50 000 марб./! Не хочемо твердити, що це конкурує з УРУ - куди ж його нам "состязатися" з могутнім урядом! Але все ж залишається думка про якісні індуктивні тощи! Тільки після того, коли наци було розпочато видавання україн.наукових книг /"Видав.Фонд"/, більшевики й з свого боку почали їх видавати /хоч і не стільки як треба/; тільки після того, коли наци були зорганізовані вищі українські школи, більшевики почали сяку-таку українізацію

вищих шкіл. І ось тепер, після створення УРУ - відкривається Робітничі Університети на Україні. Ми маємо велику підставу сумніватися, щоб це були у країні сьогодні робітничі університети, бо високі школи на Україні ще московські й не для українців, але коли наша праця вимагає хоч якусь подібну до неї індустрію, і то добре. Ми твердо віримо, що наша праця в реальні речі цілком переможе.

МАТУРАЛЬНІ КУРСИ.

Зараз є розробляється план організації позаочних матуруальних курсів. Потреба в них очевидна, відкриття їх поганяється з усіх сторін /Земіні землі, Підкарпаття, Франція, Італія і т.д./ Трудності в тому, що досі не має комісії з українських підручників за середнім шкolu. Треба викладати не менше 15 підручників, що вимагає більше 200 книжок морончеських. Сказка, що спадку видання цих підручників повинна мати під час, коли діялається перемогти величезні трудогоді. Матуруальні курси мають бути відкриті на початку 1928 року.

КУРСИ ЧУЖИХ МОВ.

З нового року розпочинається позаочний курс французької мови. Курси інших мов будуть відкриті пізніше.

◦ З листів до У.Р.У ◦

З ФРАНЦІЇ: "Перші лекції УРУ, - пише нам кореспондент, - своїм естетичним красивим зовнішнім виглядом і складним змістом зробили величезне враження, як на прихильників, так і ворогів. Просто обиватель не вірить у можливість реалізації цього святого діла, а ворог /ріжноманітний/ просто скине від злости, що він надіяється на перешкоди.

Кільцева бельгійська організація "Сугуф" - заборонила своїм членам змісівікам передплачувати лекції ю.Р.У... "Хоч лекції і змісівічі і складні, але проти бельгійців"!

Полінофіли з лагеря "уряду" Андрія Бічниканого на провінції піддавали естрамізу всіх тих, хто випустив лекції, або ісказ про підтримку відомостей про УРУ. Через це деякі студенти УРУ мусіть виходити з громад, де панують полінофіли, та залишити робітничі бараки і т.д. Великим ворогом УРУ є дуже цікий заробіток наших людей і непостійність - нестача праці. Багато з тих, що першими відгукнулися на оголошення УРУ, не мають можливості й до сьогодні передплатити лекції, бо: або мають малкий заробіток /540-600 Фран./, або втратили з різних причин праце на місяць, два і більше, і до того часу дому вони знову не зможуть

переплатити лекції. Серед кого УРУ викликав заінтересовання? Треба зазначити, що найбільший ентузіазм Роб.Унів.виливав у людей, до яких доля була начуховою, що до освіти. УРУ привів справді до тих, кому він і повинен служити - трудових членів!

Треба бачити, що би зрозуміти, правдивість цих слів, тих людей, їх радість, їх щастя, коли вони одержали перші лекції!"

З інших листів. 1/ "Не буду описувати, що відчувал всіми фібрами моєї душі, коли прочитавши оголошення /про відкриття УРУ/, а хочу тільки побажати Організаційному Комітетові сили і мирності в цій величній праці, що не дивлячись на таке незірнане становище, не покладаючи рук, працюють на користь нашої любії Батьківщині!"

2/ "Перепрошу вас учителю я довідався що від I листопада буде зачинався український університет роботнічі чуже мене то тімит... що би і я так само між переїхти ту школу бо так само естем українцем серце мое тліє за любу Україною"

3/ "... З болем на серці не можу брати лекції. Я роблю зараз на фільварку по 10 фран. день від 6 год. рано по 8 - 9 вечора, а по неділам та в дні свят порайось коло Худоби за харчі... навіть листа вечером не пишеш, бо не начим и темне..."

4/ "Робимо поміж росіянами, а й не всіх умраїнці компетентні в своїй українській справі і приходиться бачити як росіяни часто виступають з нашими бідними умраїнцями, котрі не сильні що їм відповісти, бо навіть багато є таких що називіть всім не вчлившись у школі. Гадаю, що Роб.Універ.навчить багатьох, що відповідати і як поводитись!"

5/ "Дуже втікло мене, що ім'я наші передові сили стали на той, так корисний ґрунт освіти, як заочне виховання. Не буду писати про його вигоди, а скажу, що нам умраїнцям-трудовикам зона діяльності світ, діяльність зможу учитися, поглиблювати знання і в інших обставинах не було, бути придатними своєму люду і своїй землі.

Ми молишні барці, тепер робітники чужих країн, научились ще більше любити свою Батьківщину, хоті по можливості слідати за проявами її національного відродження, мучимось її мужами і жінками її мусимо допомогати їй.

Ви допомагаючи нам, дасте зможу допомогти їй, звитись до Найсвітішої її свідомими синами".

6/ "Я помімав зараз 2 кілометри від місьца через те що там живе цілий інтернаціонал: росіянин-ленинці, англійці, поляки і різні умраїнці, а діставши лекцію я там знаходиться більше не міг, позаяк 9 людей в чинноті і різних народів".

7/ "Мої бажання, щоби УРУ розвивався і як найскоріше минув промінь у вічно кого пригнобленого народу".

8/ "Стискаюши першу лекцію, з великою радістю витав Вас, яко перших організаторів, та з початком навчання того величного ціла, яке відкриває багатьох очі, вле теплу іскру про свій наріг та про його побробут і частину ті знання, котрі так необхідні для можного умраїнця і надасть більшої сили та енергії для визволення Українського поневоленого Ланду та здійснення Самостійної не від кого Незалежної Соборної України".

З ПАЛЕСТИНИ. "Не можу не подякувати Вас від всього серця

ще раз за брошурку "Роб.Укр.Універ.", яку Ви мані звосчасно на-
дістали, та за Ваше посередництво на моя запис до Університету.
Першу лекцію "Соціографія" я одержав в Праги. Дуже задоволений
цією лекцією, я радію й пишуся тоді праці, яка провадиться українською
еміграцією на користь української культури та на визволення
України - не вважаючи на всі ті жахи обставини.

Персонально мене ці лекції підбальорюють, давая знання та
змисливити у цім покинутім кутку.

Бажаю Вам успіху у здійсненню Вашого ідеалу".

З РУМУНІЇ. "Нехай живе перший Український Робітничий Університет і освітлює усіх борців за що вони бились і за що ще будуть битись".

З ВОЛИНИ. "Щиро поздоровляємо Вас, сіачів освіти і культури ! Серце радіє, що у нас є ще такі люди, що віддають себе на велике ціло: підняти свій народ і піднести його на культурно-освітній рівень !"

З ГАЛИЧИНИ. 1/ "Бажаю щоб і на долі старчило сил у Достойних Ініціаторів ПТ. Професорів для продовження тажкої а великої праці, яму взяли в свої руки".

2/ "Прошу прийняти від мене найщирішу подяку за перші спроби переломити зимний лед та поширити класове знання в журналах і темних вохкіх сутеренах між "найменшими".

З ХОЛДИЧИНІ. "у нас зацикавело. Ваші лекції даже цілій наш район, так як в слухом ползовася, бо у нас пот просвіти и досить добре кождий розуміє, що наука не пошкодить чоловікови. Дуже подобається Ваша наука".

З БЕЛЬГІЇ. "Не дивлячись на те, що прийшов я з роботи дуже намучений, більш звичайного, що в таких випадках більш газетних телеграм нічого не читаю, лекцію прочитав з величним захопленням задоволенням. І так, побажаю Вам сил, завзяття і успіху для дальшої праці на користь нашого поневолено-го народу".

За браком місця не містимо уривків з листів з Канади, Сполучених Штатах, Аргентини, Бразилії, Голландії і інш.

- - - - -

ВІДДІЛ "ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТИ" ШИРОКО ВІДКРИТО ДЛЯ ТОГО, щоб
СКАДАТИ ПОЯСНЕННЯ НА ПІТАННЯ ЗА ГАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ, З
ЯКИМИ ЗВЕРТАТИМУТЬСЯ ДО У.Р.У. Відповіді більш вузького характеру висилайдуться безпосередньо в адреси тих, хто запитує.

- - - - -

Просимо писати й запитувати про все, що буде цікавити.

- - - - -

==== Відповіді на запити. =====

/ Листування Редакції. /

ЗАПИТ. чому УРУ не почин з технічних курсів, на які запит
сталось в Саратові і які так потрібні? /Запити з
Франц., Аргон. і ін./.

ВІДПОВІДЬ. УРУ має своїм основним завданням підготувати
наукову та освітню спільноту, свідомість ун-
райнського трудового народу для праці і боротьби за визволен-
ня з чужої неволі й власної темряви. Ніж науки і освіти в
чужих школах не дістали, а без неї неволя політична,
економічна, мультиурна. Технічні знання тут мало допоможуть, та
їх учитися ним можна і в чужих школах. От чому перші і основні
курси УРУ - це університетські курси суспільних наук /історії,
народного господарства, письменства, соціології, політники, війсь-
кової справи і т.н./ для трудового суспільства.

Але разом з тим У.Р.У. це забуває й технічних
знань, тільки однаково їх на другу чергу з причин організацій-
них. Курси технічних знань будуть розпочаті в 1928 р. Для їх
організації потрібні великі кошти, а кошти ці будуть тоді, коли:
1/ загальна справа УРУ буде діяльно підтримана українським гро-
мадянством і 2/ на технічні курси запишеться кілька сот студентів,
тобо їх внесків буде досить на покриття основних витрат.
Технічних предметів намічено до 200. Буде розпочато з якихось
десяти, а далі число буде поширюватись.

Матуральні і вчительські курси підуть в 1928 р., на почат-
ку. /Див. оголошення/.

ЗАПИТ. Чи не можна зчитися гуртом? /Запити з Волині,
Холмщини, Галичини/.

ВІДПОВІДЬ. Можна, але он яка річ. У.Р.У. є школа і веде
праця післяво, перевірки вчити кожного свого
студента та допомогти кожному з них. Ось наявні в ін-
ституті від уалтьє. Це найкращий спосіб справжнього навчан-
ня. Для цього кожний студент дас свої писані вілловіді й пра-
ця, вони перевіряються і т.н. Коли вчитися гуртом, то Універси-
тет уже не може дотягнути за кожним. Таким чином іскусна гурто-
тет уже не може вчити тільки тих: виписувати од УРУ на ці-
лій гурт людей, що вчитимуться вкупі, один комплект чи кілька
комплектів лекцій; вивчувати їх, а вправи писати кожному окре-
ма і на місці їх переглядати керовником і такого гурту. Отже
треба мати на місці знамчого керовника. Коли його немає, то мож-
на писані праці цілого гурту привезти до УРУ на перевірку.
Про це треба спеціально умовитися з Дирекцією УРУ.

Такі гуртки добре організувати при "Просвітах", кооперати-
вах та інших культурних обєднаннях.

Програми УРУ

ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК.

I. Курс українознавства:

1. Населення України /соціографія/	10	викладів
2. Географія і кліматологія України /фізична і політична/.	7	"
3. Економічна географія України	7	"
4. Соціально-політична історія України	15	"
5. Історія відродження України	2	"
6. Велика Революція	5	"
7. Українське письменство: старе, письменство відродження, нове.	10	"
8. Українське мистецтво: музика, мальарство, будівництво.	5	"
9. Господарство України: земельна справа і сільське господарство, промисловість, торг., фінанси, кооперація.	10	"

Окремі курси:

10. Як учити дітей по українські	5	"
11. Як стати письменником українцем.	5	"

II. Курс наук про суспільство /соціологія/.

12. Учтуй суспільство /соціальна антропологія/	7	"
13. Діяльність суспільства /сусп. механіка/:	5	"
а/господарська /політична економіка/	5	"
б/культурина /філософія, релігія, право/	5	"
в/політична /класова боротьба війни, революції і інш./	5	"
14. Походження і розвиток суспільства /сусільна генетіка/	7	"
15. Основи політики	5	"
16. Охорона народного здоров'я	3	"
17. Основи суспільного виховання	5	"
18. Суспільний контроль	5	"
19. Теорія оборони нації	5	"
20. Історія соціологічних теорій	10	"

III. Сучасна політика.

21. Робітнича справа: професійний рух, соціалізм, Інтернаціонал і Партії	10	"
22. Селянська справа: боротьба селянства за землю і волю. Селянство і робітництво, Партії.	5	"
23. Національна справа	5	"
24. Політика великих держав /імперіалізм/	5	"
25. Міжнародне господарство	5	"
26. Більшовицька Росія і Україна /Вел. Револ./	10	"
27. Військова справа	5	"
28. Сусіди України.	5	"

МАТУРАЛЬНІ КУРСИ.

При У.Р.У. відкриваються позаочні матуральні курси з двома відмілами:

1. За перші 4 гімназіальних класи
2. За 5-8 гімназіальних класи.

Іспити за 4 класи та на матуру будуть переводитися при відповідних місцях /або при місцевих гімназіях/ і свідоцтва курсів даватимуть права нарівні з гімназіальними свідоцтвами.

Працю на курсах розпочинається негайно після того, коли зголоситься перша сотня учнів. Тому кожний, хто бажає скорішого початку науки, мусить негайно зголоситися до У.Р.У.

Докладні програми і цінники висмілюються на запитання.

- - - - -

Учительський курс буде додатковим при матуральних курсах, а саме: учень проходить матуральні курси і ще то того спеціальні педагогічні дисципліни.

Зголосуватися на учительський курс треба негайно, як і на матуральні курси.

ТЕХНІЧНІ КУРСИ.

В 1928 р. при У.Р.У. будуть відкриватися поступово, в міру розвитку праці, такі курси:

1. Математика	10. Агрономія /хлібороб./
2. Фізика	11. Комерція
3. Хімія	12. Гарбтарство
4. Електротехніка	13. Автомобільна справа
5. Індустріальна механіка	14. Транспорти
та машини.	15. Мости й біті шляхи
6. Металургія	16. Опір матеріалів
7. Гірництво	17. Будівництво /архітектура/
8. Топографія та Геодезія	18. Залізно-дорожна справа.
9. Креслення	

Кожний курс /чи предмет в курсу/ розпочнеться після того, коли запишеться на нього перша сотня студіючих. Тому всі, зареєстровані в скорішому початку навчання, мусить негайно зголосуватися.

Докладні програми і умови висмілюються на запитання.

КУРСИ ЧУЖИХ МОВ.

З початку 1928 р. розпочинається при У.Р.У. практичний по-
заочний курс французької мови /початковий/ у 25-ти
викладах. Плата за курс 10 золотів. При записі вносяться 3 до-
ляри, рента місячними ратами.

Зголосження надсилюти в адресу У.Р.У.

АДРЕСИ ПРЕДСТАВНИКІВ У.Р.У.

1. Адреса Українського Робітн.Університету:
Чехословаччина: Praha III, Šerškova 4/III.Ukrayinsky Institut Nau-
kodoznavstva, Робіт.Університет /При висилці грошевих паке-
тів вказувати ще ім'я скарбника М.Коzenko/.

2. В А м е р и ц і - в Сполуч.Державах:
Mr.Ant. Batiuk. 285 Bristol str.Brooklyn. N.Y.
Mr. Andrey Karavay. 260 Hanover str. Boston Mass.
Mr. Dm.Moysiuk. 902 Lincoln str. Chicago Illin.
Mr. T.Chrustavka. 4785 Chopin ave. Detroit Mich.
/ та відділи Оборони України/

3. В Б р а з и л і й :
Snr.Antonio Korchnivsky. Porto Uniao, Sta Catharina.
Rua 15 de Novembro.

4. В К а н а д і :
Mr. M.Misinchuk. Thorgold - South, Ont.
Mr. W.Brylynsky. 505 Frederika str. W. Fort William.

5. У Ф р а н ц і й :
Mr. N.Chapoval. 22 rue Barreult.Paris XIII.

6. В Б е л ь г і й :
Mr. J. Sawsisty. 126,rue Branche-Plancherde. Ans lez
Liége.

7. У Л ь в о в і :
Mr. M. Matczek. Ul. Slowackiego, 14.

В ці адреси звертатися за інформаці-
ями та подавати зголосження.
